BESTUUR • FINANCIËN & ECONOMIE • NATUUR & LANDBOUW • VERKEER & VERVOER • DUURZAAMHEID & MILIEU • LEEFBAARHEID & ZORG • CULTUUR & RECREATIE

PvdA

Jaarverslag Steatefraksje 2019

www.pvda.frl

››› voorwoord ›››

Voorwoord

Het jaar 2019 was een bijzonder jaar voor de PvdA Statenfractie in Fryslân. Het was namelijk een verkiezingsjaar. Na vier jaar oppositie voeren wilde de PvdA een goede verkiezingsuitslag maken om weer in de coalitie terecht te komen. Fryslân heeft recht op een provinciebestuur met een linkse, progressieve koers. Helaas werden we bij de verkiezingen niet de grootste partij. We konden dus niet het voortouw nemen. We waren afhankelijk van de resultaten van de gesprekken die het CDA voerde met VVD, FNP en Forum voor Democratie. Gelukkig werd dat niets. Omdat het CDA niet meer om ons heen kon, haalden we een heel goed onderhandelingsresultaat. Er kwam een bestuursakkoord waar we volmondig achter konden staan. De fractievoorzitter van Forum voor Democratie stelde in het debat over het akkoord, dat het wel leek op het verkiezingsprogramma van de PvdA. Ik beschouw dat maar als een compliment.

Met de nieuwe fractie zijn we in 2019 voortvarend van start gegaan. We steunen elkaar bij het politiek werk, we zijn echt een team geworden. Helaas moest Marijke Roskam, onze lijsttrekker bij de verkiezingen aan het eind van 2019 wegens privé-omstandigheden de fractie verlaten. Gelukkig kunnen we nog geregeld een beroep doen op haar kennis en inzichten.
Het fundament wat in 2019 is gelegd in het bestuursakkoord Geluk op 1 moet in 2020 leiden tot herkenbare sociaaldemocratische successen.
Daar gaan we als fractie voor, samen met onze gedeputeerde.

HETTY JANSSEN
Fractievoorzitter PvdA Steatefraksje
April 2020

Afscheid nemen van bekende gezichten. Formeren. Een nieuw bestuursakkoord en een nieuwe coalitie met CDA, FNP en VVD. Na de verkiezingen van 20 maart veranderde er veel. Nu we weer deelnemen aan de coalitie, gaan we er met een nieuwe fractie voor zorgen dat Fryslân de gelukkigste provincie van Nederland blijft.

Bestuur

Afscheid nemen en vooruitkijken

De laatste dag als Statenlid is een bijzondere dag. Na de verkiezingen namen Remco van Maurik, Roel de Jong, Riek van der Vlugt en Tjerk Voigt op 29 maart voor de laatste keer plaats in de Statenbankjes. De nieuwe fractie van de PvdA heeft Hetty Janssen en Marijke Roskam gekozen als voorzittersduo. “We halen het beste in elkaar naar boven”, reageerden Janssen en Roskam. “Onze politieke ervaring en toekomstvisie voor Fryslân vullen elkaar fantastisch aan.”

‘Vier jaar Forum, dat willen we Fryslân niet aandoen’

“Op grond van de bevindingen stel ik voor te starten met de formatie aan de hand van de combinatie CDA, PvdA, VVD en FNP.” Informateur Harry van der Molen presenteerde 12 april zijn advies voor het nieuwe bestuur van de provincie Fryslân. De PvdA Steatefraksje denkt dat zij binnen deze coalitie het verschil kan maken, aan de andere kant was het een tegenvaller dat het niet is gelukt om GrienLinks binnen te loodsen. Maar “FvD is met zes zetels even groot als de PvdA en daardoor waren wij inwisselbaar. Een rechtse coalitie met FvD zou betekenen dat we vier jaar achter de feiten aanlopen op het gebied van natuur en duurzaamheid. Dit zit continue in je hoofd tijdens de onderhandelingen. Wij willen dat Fryslân niet aandoen” reageerde Hetty Janssen na de gesprekken.

Douwe Hoogland deputearre

De Friese achterban van de PvdA sprak in juni unaniem haar steun uit richting kandidaat-gedeputeerde Douwe Hoogland. Tijdens een extra ledenvergadering sprak Hoogland over zijn ambities en plannen als gedeputeerde, waarvoor hij luid applaus ontving. Hoogland bedankte de leden voor hun steun. “Ik ben dankbaar dat ik jullie gedeputeerde mag zijn en ik zal mijn uiterste best om voor de PvdA concrete resultaten te behalen.”

Friese JeugdAdviesRaad

“Het betrekken van jongeren bij de provinciale politiek is belangrijk en hun mening over bepaalde voorstellen kan leiden tot betere plannen.” Fractievoorzitter Hetty Janssen pleitte in mei voor een doorstart van de Friese JeugdAdviesRaad (FJAR). De afgelopen twee jaar bracht de FJAR alleen een advies uit over cultuur en waren ze inspreker bij een Kommisje over duurzaam openbaar vervoer. De PvdA wil de FJAR nog niet opgeven. De motie die Janssen met succes indiende vroeg het college om een kleine financiële bijdrage om de jeugdadviesraad te trainen en beter te organiseren.

Referendum

Er kwam geen referendum over de tiphoogte van windmolens. Het

▲ *Bij zijn afscheid in Provinciale Staten werd Remco van Maurik benoemd tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Met zijn familie op de publieke tribune nam hij het lintje vol trots in ontvangst.*

voorstel dat FvD hiertoe indiende, behaalde in september geen meerderheid in Provinciale Staten. Ondanks dat de PvdA een groot voorstander is van inspraak door burgers, stemde de fractie ‘tegen’. Burgers hebben recht via een referendum in te spreken, maar dan wel voordat de besluitvorming heeft plaatsgevonden. De maximale tiphoogte was opgenomen in het bestuursakkoord. Het moet niet zo zijn dat een politieke partij die zelf heeft meegestemd over dit akkoord, achteraf nog een keer zijn gelijk probeert te halen via een referendum. Als PvdA werken we aan een digitaal platform om de inwoners van Fryslân meer te betrekken bij de provinciale plannen.

‘Geluk op 1’

Als het aan ons ligt, blijven Friezen de komende jaren de gelukkigste inwoners van Nederland. De coalitie presenteerde in juni het bestuursakkoord waarin dit doel centraal staat. De tien belangrijkste ambities voor de PvdA:

- Herstel biodiversiteit met verbetering van bodemkwaliteit, water en landschap.
- Oplossingen voor veenweide op basis van uitgangspunten ‘Het Groene Verschil.
- Sociale projecten voor leefbaarheid en tegen discriminatie.
- Onderwijsakkoord: betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
- Dorpsmolens en kleine windmolens krijgen de ruimte.
- Energiecoaches om iedereen te helpen energie én geld te besparen.
- Meer geld voor cultuur en LF2028 met ruimte voor innovatie en experiment.
- Flexibele woningen zodat jongeren en ouderen kunnen wonen waar hun hart ligt.
- Strijd tegen eenzaamheid en ongezondheid (start Blue Zone Fryslân).
- Doorgaan met Iepen Mienskips Fûns en dorpen een eigen ontmoetingsplek.

Tijdens de presentatie van het bestuursakkoord in Heeg. ▲ We willen de komende jaren tien miljoen extra investeren in het veenweidegebied. De nieuwe PvdA-gedeputeerde Douwe Hoogland gaat de aanpak in goede banen leiden. ►

De PvdA wil winne foar wurk en zet zich in voor een duurzame economie. Daarbij houden we onze aandacht op brede welvaart, niet alleen op economische groei. Dus hebben we ons dit jaar sterk gemaakt voor voortvarendheid in de aanleg van snel internet en voor een balans tussen economie en ecologie in het Waddenfonds.

Financiën & Economie

Snel Internet

De PvdA was kritisch over de afwachtende houding van de provincie Fryslân rond de aanleg van snel internet. “Na een periode van voorbereiding en werving door Kabelnoord, lijkt het alsof er een fase is aangebroken waarin enige onzekerheid heerst en de provincie afwacht”, zeiden Statenleden Remco van Maurik en Roel de Jong. Ze stelden schriftelijke vragen aan gedeputeerde Sietske Poepjes (CDA) en pleitten voor voortvarendheid. Over het onderzoek naar de mogelijkheden om ook de Waddeneilanden, in het bijzonder Terschelling en Vlieland, op snel internet aan te sluiten is de PvdA positief.

‘Gemiste kans voor huurders en verduurzamen huizen’

In oktober probeerde de PvdA met een motie Friese huurders te laten profiteren van een verlaging van de verhuurdersheffing. Deze miljoenen worden in de Randstad ingezet wordt voor verduurzaming van huizen. Statenlid Marijke Roskam vindt het erg jammer dat haar voorstel geen meerderheid behaalde. Roskam: “Wy pleitsje foar in oplossing der’t de korporaasjes moarn al wat oan ha. Jild sadat se ferduorsumje kinne.” Ondanks de gemiste kans voor de korte termijn was Roskam tevreden met een Friese oproep om de verhuurdersheffing volledig af te schaffen. “Wy wolle de ferhierdersheffing sawiesa fan tafel. Allinnich duorret it wol even ear’t in wet lykas dizze fuort is.”

Balans tussen economie en ecologie in Waddenfonds

“Het doel van het Waddenfonds was het verbeteren van de kwaliteit van het Waddengebied”, verklaarde Jaap Stalenburg in oktober. “Nu onderzoeksjournalisten aantonen dat er meer geld naar economische projecten gaat dan naar ecologie, wordt het hoog tijd dat we de subsidies en de hoofddoelen van het fonds opnieuw onder de loep nemen.” De PvdA, GrienLinks, Forum voor Democratie en CDA willen daarom dat er sneller dan gepland een evaluatie van het Waddenfonds komt. De partijen vroegen gedeputeerde Sietske Poepjes (CDA) om niet tot 2021 te wachten en nog voor de zomer van 2020 een evaluatie aan Provinciale Staten voor te leggen.

‘Aan de slag met brede welvaart’

“We zijn blij dat er meer geld is voor de veenweide, er een degelijk vervolg komt voor het cultuurbeleid na 2018 en er aandacht is voor brede welvaart en niet alleen voor economische groei.” Fractievoorzitter Hetty Janssen noemde de provinciale begroting voor 2020 een zorgvuldige vertaling van het bestuursakkoord. In samenwerking met steeds verschillende partijen verwachtte Janssen op een aantal punten extra aandacht en inzet. Met coalitiepartner CDA diende de PvdA voorstellen in voor een noordelijke kennis- en innovatiestrategie en meer Europese middelen voor het stimuleren van brede welvaart. Met GrienLinks pleitte Janssen voor een voedseltransitie en samen met de VVD werd het belang en de kansen voor Blue Zone Fryslân nogmaals benadrukt.

▲ *Hetty Janssen noemde de provinciale begroting een zorgvuldige vertaling van het bestuursakkoord. Ze riep op om vooruit te blijven kijken en vroeg aandacht voor het verkleinen van de kloof tussen overheid en burgers.*

Opbrengst Windpark Fryslân

Hoe zorg je ervoor dat een willekeurige Fries uit Bolsward, Akkrum of Oosterwolde straks profiteert van Windpark Fryslân? De eerste opbrengsten worden pas in 2021 verwacht, maar we kunnen niet achterover leunen. Het is tijd om de gewone Fries te gaan helpen door de afstand tussen het windpark en lokale duurzame projecten te verkleinen. We willen het geld dat de provincie verdient met de verkoop van obligaties weer inzetten via een duurzaamheidsfonds, zoals in het lepen Mienskipsfûns een succes is gebleken. Daarnaast wil de PvdA een groot deel van de obligatierechten geven aan dorpen en wijken die een initiatief zijn begonnen om te verduurzamen of energie te besparen. Het financieel verwachte succes wordt zo een succes voor alle Friezen die willen vergroenen.

▲ *Ook tijdens de campagne was ons motto: 'Winnen met elkaar voor een sterke en duurzame economie.' Marijke Roskam tijdens het debat van VNONCW Noord en MKBNoord: "Het is tijd om te investeren in mensen. Wij hebben praktische plannen om Friezen kennis te laten maken met beroepen waar banen zijn."*

Het boerenprotest maakte duidelijk: Er moet wat gebeuren. Onze Friese natuurgebieden moeten beschermd worden en onze Friese boeren moeten weten waar ze aan toe zijn. Verder kregen we goed nieuws over ons initiatiefvoorstel uit de vorige coalitieperiode voor de aanpak van het veenweidegebied.

Natuur & Landbouw

'Het Groene Verschil'
In maart presenteerden we samen met GrienLinks, D66 en PvdD een manifest: 'Het Groene Verschil'. Tijdens de coalitieonderhandelingen trokken de partijen samen op bij zes 'groene' onderwerpen: een toename van natuurherstel en biodiversiteit; blijvende vernatting van het veenpakket; versnelde overgang naar natuurinclusieve en grondgebonden landbouw; het uitrollen van 'groene' bedrijfsmodellen; robuuste gebieden voor insecten en weidevogels en minder CO_2-uitstoot en bodemdaling.

Aanpak veenweide
Ons initiatiefvoorstel kwam als het goedkoopste en meest rendabele van vijf scenario's uit de bus in een analyse van de maatschappelijke kosten en baten voor de aanpak van het veenweidegebied. "Eindelijk is er het besef dat we de aanpak niet moeten beperken tot enkele zogenaamde kansrijke gebieden, maar dat het uiteindelijk in het hele veenweidegebied moet gebeuren", reageerde Hetty Janssen.

Biodiversiteit
Ook dit jaar zetten wij ons in de Staten in om de biodiversiteit in Fryslân te vergroten. Hetty Janssen vroeg om opheldering over een toename in overlast door steenmarters, die ook een bedreiging vormt voor de natuur en weidevogelnesten. Douwe Hoogland wilde dat het maaibeleid van de provincie wordt aangepast op lokale initiatieven voor biodiversiteit. Daarnaast pleitte Lilianne van den Broek tijdens het debat over de uitwerking van het insectennetwerk voor verankering van biodiversiteit in het provinciaal beleid.

Gezondheid
De gezondheid van Friezen gaat boven alles. Daarom wilden we dat de provincie Fryslân het gebruik van bestrijdingsmiddelen op Friese bollenvelden en in boomgaarden stillegde, tot het moment dat bewezen is dat er geen schadelijke gezondheidseffecten zijn voor omwonenden. En omdat dichtbij een geitenhouderij wonen een verhoogd risico op betekent op ernstige longontsteking, pleitte Lilianne van den Broek om nog een jaar vast te houden aan de geitenstop in Fryslân.

Natuurvergunning Defensie
"De Waddenvereniging en Natuurmonumenten hebben gelijk: Defensie moet een natuurvergunning aanvragen voor militair vliegverkeer boven het Waddengebied." Daarom is Marijke Roskam samen met GrienLinks opgetrokken om Gedeputeerde Staten aan te sporen om bij het ministerie aan te dringen alsnog een natuurvergunning aan te vragen.

▲ *Niets doen is geen optie in het Friese veenweidegebied! Samen met onze gedeputeerde Douwe Hoogland waren wij op veldbezoek in De Deelen.*

Flexibiliteit natuurontwikkeling
"Er moet ruimte komen voor uitzonderingsgevallen bij het verwerven van natuur". Hetty Janssen vindt dat de provincie Fryslân op dit moment onnodig streng vasthoudt aan de aankoopstop voor natuur. "De natuurorganisaties geven aan dat er af en toe kansen zijn om grond te verwerven. Die willen we verzilveren." De PvdA pleit voor flexibiliteit binnen het provinciale natuurbeleid.

Boerenprotest

Het was een van de belangrijkste gebeurtenissen van het jaar: op 11 oktober stond de weg voor het provinciehuis vol met boeren. We luisterden naar de zorgen en ideeën die ze hadden. Want: Ja, er is een probleem met onze natuur en de biodiversiteit, dat mede veroorzaakt wordt door stikstofdepositie. Nee, dat is niet de schuld van de individuele boeren, maar het systeem waarbinnen de boeren hun bedrijfsvoering moeten verrichten zorgt ervoor dat de landbouw te intensief is een een te grote aanslag pleegt op onze natuur. We moeten toe naar toekomstbestendige bedrijfsmodellen, met minder uitstoot. Op korte termijn betekent dat moeilijke gesprekken over 'anders boeren' en een vermindering van de veestapel. Op lange termijn betekent dat een Fryslân met een gezonde biodiversiteit. Tijdens het spoeddebat pleitten een aantal partijen voor ruimere grenzen voor stikstofuitstoot. Dat willen wij niet. Een lage drempelwaarde is voor ons praktisch gezien wel acceptabel om bureaucratie te voorkomen, maar we willen absoluut geen ruimere normen. De natuur en de biodiversiteit moet zich eerst volledig kunnen herstellen. Er moet wat gebeuren. Onze Friese natuurgebieden moeten beschermd worden en onze Friese boeren moeten weten waar ze aan toe zijn.

▲ *Toen boeren op 11 oktober protesteerden voor het provinciehuis, stonden fractievoorzitter Hetty Janssen en gedeputeerde Douwe Hoogland ze te woord om te luisteren naar de zorgen en ideeën van de Friese boeren.*

PvdA foar Fryslân (deel 1)

Als 'PvdA foar Fryslân' brachten we ook dit jaar weer verschillende werkbezoeken aan lokale afdelingen en organisaties. Door de hele provincie bekeek de fractie bijzondere projecten en bespraken zij lokale successen en problemen. Een kleine impressie.

► *Met de klok mee.* Foto 1 & 2: Partijvoorzitter Nelleke Vedelaar bracht samen met Mei Li Vos en Agnes Jongerius een bezoek aan Thialf. / Foto 3: Topsportcoach Tjalling van den Berg gaf uitleg over het stellen van doelen en het bereiken van topprestaties / Foto 4 & 5: Voor PvdA foar Wetter gingen Statenleden Edou Hamstra en Riek van der Vlugt mee met een werkbezoek aan het nieuwe gemaal De Heining.

Fryslân moet bereikbaar zijn, ook zonder auto. Daarom heeft de PvdA zich sterk gemaakt voor het openhouden van de Afsluitdijk voor fietsers en het toegangkelijker maken van het busvervoer. We willen ook dat er meer wordt gedaan om reizigers te motiveren het ov te nemen.

Verkeer & Vervoer

Fietspad Afsluitdijk
De PvdA in de provincies Noord-Holland en Fryslân willen voorkomen dat het fietspad op de Afsluitdijk voor drie jaar dicht is voor fietsers. Statenleden Marieke van Duijn (NH) en Edou Hamstra (FR) vroegen om opheldering. “We roepen onze provinciebesturen op om alternatieven te bedenken voor het volledig afsluiten van deze fietsroute.” De PvdA wil dat er gefietst kan blijven worden.

Duurzaam openbaar vervoer
“We zetten vandaag grote stappen richting duurzaam ov in Fryslân.” Edou Hamstra was begin dit jaar positief kritisch over het provinciale stappenplan voor zero-emissie treinvervoer in 2025. Ze deed de oproep om reizigers meer te motiveren het ov te nemen en het kringloopprincipe toe te passen in de productie en het gebruik van de treinen. De PvdA vroeg gedeputeerde Johannes Kramer (FNP) om een actieplan. Hij deed de belofte om tijd en energie te steken in het motiveren van reizigers.

Toegankelijkheid busvervoer verbeteren
De PvdA wil dat de provincie Fryslân strengere eisen stelt aan de toegankelijkheid van het Friese busvervoer. “Voor mensen met een beperking blijft reizen met de bus een uitdaging”, zei Edou Hamstra. Zij diende in november voorstellen in om betaling in de Opstapper makkelijker te maken en reizen met het ov voor mensen met een beperking te verbeteren. “Door andere betaalmethoden, zoals de ov-chipkaart, pinpas of online betalen, ook te accepteren verhoog je het gemak van de reizigers”, verklaarde Hamstra.

Geluidsoverlast
Edou Hamstra vroeg in november aan gedeputeerde Avine Fokkens (VVD) om opheldering over geluidsoverlast door verkeer op de N357 bij Stiens, nadat zij klachten van omwonenden ontving. “Het beperken van geluidsoverlast vinden wij een noodzaak en we willen daarom weten hoe de provincie geluidswallen en andere maatregelen controleert op kwaliteit en effectiviteit.”

Onvolledig onderzoek betaling werknemers
De ChristenUnie en PvdA wilden van Gedeputeerde Staten weten hoe het kan dat er onvolledig onderzoek is gedaan naar misstanden in de betaling van werknemers bij de aanleg van het aquaduct Drachtsterweg bij Leeuwarden en de N31 bij Harlingen. De FNV stelde dat de arbeidsvoorwaarden alleen op papier zijn gecontroleerd en dat personeel niet geïnterviewd is. “Zonder deze informatie kunnen er geen conclusies worden getrokken. De provincie hoort een betrouwbare werkgever te zijn en het goede voorbeeld te geven.”

▲ *“We staan voor een groot aantal uitdagingen”, zei Edou Hamstra over de toekomst van het ov in Fryslân. “Hoe houden we het betaalbaar, toegankelijk en op niveau.” Ze diende voostellen in.*

Station Thialf
Edou Hamstra (PvdA) en Matthijs de Vries (ChristenUnie) wilden van gedeputeerde Avine Fokkens (VVD) weten hoe het staat met het openstellen van station Heerenveen-Zuid/Thialf. “Het schaatsseizoen staat op het punt van beginnen en wij vinden dat het station open moet bij wedstrijden en andere evenementen in Thialf.”

Lelylijn beweegt vooruit

“De toekomst voor het openbaar vervoer eindigt niet in Zwolle.” Daarom maakte Statenlid Edou Hamstra zich dit jaar sterk voor de komst van de Lelylijn. “De beoogde spoorverbinding tussen Groningen en Lelystad via Drachten, Heerenveen en Emmeloord is voor ons veel meer dan een spoorlijn. Het draagt bij aan het tegengaan van krimp en ontgroening en zo zorgen we ervoor dat Fryslân bereikbaar en leefbaar blijft.” Daarom reisde ze met Statenleden en raadsleden van verschillende partijen uit Flevoland naar Den Haag om samen met Tweede Kamerleden de lobby voor de Lelylijn te organiseren. In de Statenzaal kreeg zij later applaus nadat zij alle woordvoerders betitelde tot ‘Misters’ en ‘Ladies’ Lelylijn. “Het realiseren van de Lelylijn is een taak van ons allemaal, niet van een persoon.”

▲ *In november reisde Statenlid Edou Hamstra (l.) met collega-Statenleden naar Den Haag om samen met Tweede Kamerleden de lobby voor de Lelylijn te organiseren.*

De PvdA ging verder met de strijd tegen gasboringen onder de Waddenzee en voor een transitie naar duurzame energie. We spraken ons uit tegen kernenergie, omdat we de generaties na ons niet willen opzadelen met kernafal. En na de containerramp boven het Waddengebied maakten wij ons sterk voor een nazorgfonds.

Duurzaamheid & Milieu

Strijd tegen boringen Waddengebied
Na een oproep van de Waddenvereniging voerden wij dit jaar in Provinciale Staten opnieuw actie tegen boringen onder de Waddenzee. In januari riep Hetty Janssen de Friese politiek op tot nieuw verzet vanwege serieuze plannen van de NAM voor aardgasboringen onder het Werelderfgoed. Door de grote risico's van het boren naar gas en zout, wilde Marijke Roskam in juli van het provinciebestuur weten of het mogelijk is om alle mijnbouwactiviteiten in het Waddengebied op te schorten tot de uitkomst bekend is van de parlementaire enquête over de gaswinning in Groningen.

Zandwinning IJsselmeer
Riek van der Vlugt voelde gedeputeerde Johannes Kramer (FNP) begin dit jaar hard aan de tand over zandwinning in het IJsselmeer en wilde weten of hij bereid was om de verklaring van geen bedenkingen in te trekken of te bevriezen. De PvdA verwees naar bezwaren van deskundigen en Natuurmonumenten die stellen dat de negatieve effecten van zandwinning op het beschermde natuurgebied niet uit te sluiten zijn.

Energieneutraal provinciehuis
De PvdA vindt het een goede zaak dat de provincie Fryslân als organisatie energieneutraal wil worden. "Lit mar sjen dat we echt feroaring wolle", zei woordvoerder Marijke Roskam in mei tijdens haar eerste toespraak in de Statenzaal. Het goede voorbeeld geven gaat verder dan zelf energieneutraal worden. Het gaat volgens Roskam ook over het denken in mogelijkheden en ondersteunen van lokale duurzame initiatieven.

Uitbreiding militair oefengebied
"Betekent de uitbreiding van het militair oefengebied ook een uitbreiding van de vliegbasis en het aantal vliegbewegingen?" Marijke Roskam en Jaap Stalenburg vroegen opheldering van het college van Gedeputeerde Staten over berichten die spreken over een groot aaneengesloten militair oefengebied in Noord-Nederland. Ze wilden specifiek weten wat de effecten voor het milieu en het Waddengebied zijn.

Thorium
PvdA stemde tegen de motie die Gedeputeerde Staten opriep om de ontwikkeling van kerncentrales met een thoriumreactor te volgen en er jaarlijks over rapporteren aan Provinciale Staten, en wel om drie redenen. Thorium is geen toverwoord, maar een techniek die pas in 2050 betaalbaar en uitvoerbaar is. Daarnaast blijft het een vorm van kerneniergie. Solidair zijn betekent voor ons dat je de volgende generatie niet opzadelt met kernafval. Tenslotte vonden we het een motie voor de bühne. Abonneer je op kranten en lees het Technisch Weekblad, om bij te blijven, dan kunnen gedeputeerden zich bezig houden met de oplossingen van vandaag.

▲ *"Ik vind het een symbool van de Friese manier van de energietransitie oppakken: met elkaar, met rendement voor iedereen." Marijke Roskam tegen Hart van Nederland over de dorpsmolen in Reduzum, die inwoners willen behouden.*

MSC Zoë

Dat een schip dit jaar 342 containers verloor in de Noordzee boven de Waddeneilanden, heeft een grote impact op ons gehad. Wij wilden dan ook een nazorgfonds dat de Waddenkustgemeenten financieel ondersteunt bij containerrampen. Dit fonds zou worden gevuld door de eigenaren van containerschepen die gebruik maken van de kwetsbare vaarroute. “De gemeenten maken nu honderdduizenden euro’s aan kosten voor het opruimen van de stranden”, reageerde woordvoerder Jaap Stalenburg. Daarnaast wilden wij van Gedeputeerde Staten weten wat de provincie Fryslân kan doen om het restafval van de MSC Zoe op te ruimen. “Na elke storm en elk tij wordt het moeilijker om de losse, ronddrijvende lading te bergen. Het raakt onder het zand of wordt door de stroming weggevoerd”, stelde Stalenburg.

▲ *Boswachter Remy Sanders laat plastic resten uit de aangespoelde containers zien.*

▼ *Statenlid Jaap Stalenburg met Christa Oosterbaan tijdens het Tweede Kamerdebat in mei over de containerramp.*

PvdA foar Fryslân (deel 2)

Als 'PvdA foar Fryslân' brachten we ook dit jaar weer verschillende werkbezoeken aan lokale afdelingen en organisaties. Door de hele provincie bekeek de fractie bijzondere projecten en bespraken zij lokale successen en problemen. Een kleine impressie.

► *Met de klok mee mee.* Foto 1 & 2: Edou Hamstra bezoekt met Provinciale Staten de containerterminal van MCS in Leeuwarden. / Foto 3: Wethouder Hein Kuiken (Harlingen) vertelt vol enthousiasme over de ontwikkeling van het Westerzeedijkgebied. / Foto 4 & 5: Hetty Janssen en Edou Hamstra krijgen een rondleiding door de reststoffenenergiecentrale (REC) van Omrin-directeur John Vernooij.

“Wij staan voor een maatschappij waarin mensen mogen houden van wie ze willen en zijn wie ze willen,” benadrukten de fractievoorzitters van zes partijen nadat de Nashville-verklaring ook in 2019 nog steun vond in Fryslân. Daarom wapperde de vlag voor het provinciehuis, als krachtig tegengeluid.

Leefbaarheid & Zorg

Diversiteit in traineeprogramma

De PvdA vindt dat de provincie Fryslân als werkgever meer plaats moet bieden aan mensen die extra hulp nodig hebben en pleit voor meer diversiteit in het personeelsbestand. “Wij vinden dat iedereen een kans verdient om zich te ontwikkelen. De zoektocht naar nieuw personeel moet verder gaan dan alleen een diploma”, zei Edou Hamstra. Ze vroeg daarom aan het college van Gedeputeerde Staten om het huidige traineeprogramma van de provincie aan te passen of uit te breiden voor statushouders en andere groepen waarvoor werk op maat wenselijk is.

Blue Zone

De PvdA wil beweging, gezondheid en onderlinge contacten meer stimuleren in de openbare ruimte. Daarom diende Anne Zijlstra in september een voorstel in om het concept ‘blue zone’ op te nemen in de omgevingsvisie. Een ‘blue zone’ is een gebied waar mensen bovengemiddeld gezond zijn en vitaal oud worden. “Wij willen graag dat de Friezen zo lang en gezond mogelijk blijven wonen in deze prachtige provincie”, benadrukte Zijlstra. “Veel kinderen doen niet aan sport, de helft van de volwassenen is te zwaar en mensen zijn ontevreden over de kwaliteit van hun sociale contacten. Door bewegen, ontmoeten en recreëren in onze leefomgeving te stimuleren kunnen we dit allemaal verbeteren.”

Lagere schooladviezen zorgwekkend

In mei stelden PvdA en D66 schriftelijke vragen over het onderzoek van het Fries Sociaal Planbureau waaruit blijkt dat de gegeven schooladviezen in Fryslân lager zijn dan in de rest van Nederland en ook minder vaak naar boven worden bijgesteld. Ze wilden weten of het college weet waardoor er in Fryslân lagere adviezen worden gegeven. Verder vroegen zij zich af wat het College gaat doen om het ambitieniveau van scholen, ouders en onderwijzend personeel te verhogen. “Een schooladvies is bepalend voor het verdere leven van een kind”, reageerde Stalenburg.

Regenboogvlag

Het jaar begon direct met een herinnering waarom de regenboogdiscussie nog actueel is. Vol ongeloof las Statenlid Edou Hamstra de berichten over de Nashville-verklaring en de steun die het kreeg in ons land en onze provincie. “Het ontkennen van het homohuwelijk en het negeren van de liefde, anders dan die tussen man en vrouw, is niet meer van deze tijd.” Een dag erna hees de PvdA daarom samen met D66, GrienLinks, SP, Partij voor de Dieren en onafhankelijk Statenlid Schukking de regenboogvlag bij het provinciehuis voor gelijkheid en tolerantie. Tevens kondigden de politieke partijen een initiatiefvoorstel aan voor structurele steun voor Friese maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor gelijke behandeling en de aanpak van discriminatie. “Wij accepteren discriminatie nooit”, benadrukken de fractievoorzitters. Fryslân is de enige provincie die geen regenboogbeleid heeft. In maart presenteerden de fracties het initiatiefvoorstel om daar verandering in te brengen. Zij verwachtten dat het initiatief dit keer wel een meerderheid zou behalen. Dat lukte uiteindelijk niet, dus wij blijven in 2020 doorgaan met onze strijd.

▲ *Als reactie op de Nashville-verklaring hesen de initiatiefnemers van de petitie ‘Fryslân Regenboogprovincie’ de regenboogvlag bij het provinciehuis.*

Toogdag met Van der Weijden

Op 22 november vond in de Koperen Tuin in Leeuwarden de Rode avond met Maarten van der Weijden plaats. Een jaarlijkse PvdA bijeenkomst die in het teken staat van gezelligheid en elkaar ontmoeten. De avond begon met een politiek voorprogramma onder leiding van Marijke Roskam. Nadat we van een heerlijk buffet genoten hadden was het de beurt aan Maarten van der Weijden. Hij keerde vijf maanden na het volbrengen van de tocht der tochten terug in Fryslân. Hij vertelde over geluk, afzien en doorzetten in de context dat iedereen mee kan doen in een steeds individualistischer wordende maatschappij. In zijn verhaal nam hij de PvdA leden mee naar de periode dat hij ziek was, Olympisch goud won en het jaar 2018 toen het hem niet lukte de Estedentocht uit te zwemmen. Om het een jaar later nog eens te proberen. Hij sloot af met de boodschap: “Als iets de eerste keer niet lukt mag je het best een tweede keer proberen.”

▲ *Voorgestuwd door zijn eigen krachtige slag en het enthousiasme van duizenden joelende Friezen, voltooide Maarten van der Weijden in de zomer zijn Elfstedenzwemtocht. Tijdens de Toogdag vertelde hij zijn persoonlijke verhaal.*

► *Ook in de politiek liggen succes en tegenslag dichtbij elkaar. Met Marijke Roskam als gepsreksleider, vertelden o.a. William Moorlag en Douwe Hoogland over hun leven als politicus.*

De PvdA wil dat kunst & cultuur toegangkelijk zijn voor iedereen. Daarom maakten we ons dit jaar sterk om de problemen rondom 11Fountains op te lossen, veteranen naar de viering van 75 jaar vrijheid te halen en de Friese musea een dag per maand gratis open te stellen. Daarnaast bepleitte de PvdA dat de provincie meer moet doen om het hele jaar door toeristen te trekken.

Cultuur & Recreatie

Holwerd aan Zee
De poging van Roel de Jong om begin dit jaar enkele tijdrovende hordes weg te nemen voor het project Holwerd aan Zee slaagde. Hij riep op om samen met Holwerd aan Zee vooruit te kijken en koppelingen te zoeken met andere initiatieven langs de Waddenkust. Dit om de maatschappelijke en financiële opbrengst te vergroten. Een motie hiertoe behaalde een ruime meerderheid.

Oplossing 11Fountains
De PvdA wilde in april dat de provincie snel met oplossingen kwam voor de problemen rond de fonteinen van 11Fountains. Marijke Roskam vroeg opheldering van gedeputeerde Sietske Poepjes (CDA). Voor het zomerseizoen verwachtte de PvdA dat problemen zoals ontbrekende informatiebordjes en nog niet afgeronde werkzaamheden aangepakt zouden worden. “Voordat de toeristen weer in grote aantallen naar onze provincie en de elf steden komen, moeten dit soort zaken opgelost zijn”, zei Roskam.

Veteranen naar viering 75 jaar vrijheid
“De impact van de verhalen van de veteranen is zoveel groter als zij die zelf komen vertellen.” Marijke Roskam wilde daarom van de provincie Fryslân weten wat ze gaan doen om veteranen, die daartoe in staat zijn, naar de Friese viering van 75 jaar vrijheid te halen en te eren. Ze stelde schriftelijke vragen naar aanleiding van het bericht dat projecten die veteranen naar Fryslân willen halen geen provinciale steun ontvingen. Roskam noemde het zonde om de vrijheid te vieren zonder de hoofdrolspelers die hun leven riskeerden.

Friese musea een dag per maand gratis open
“Mensen die anders niet naar het museum gaan, omdat de kaartjes bijvoorbeeld te duur zijn, moeten ook kennis kunnen maken met alle mooie kunst en culturele activiteiten die de Friese musea te bieden hebben.” De PvdA pleitte daarom samen met GrienLinks en D66 voor een provinciale regeling om Friese musea een dag per maand gratis open te stellen. De partijen zochten aansluiting bij het door de Tweede Kamer aangenomen onderzoeksvoorstel om Rijksmusea een dag per maand gratis te openen.

Het hele jaar door toerisme
De PvdA wil dat de provincie Fryslân meer doet om het hele jaar toeristen te trekken. “Als we ervoor zorgen dat er jaarrond een goed verspreide en vaste instroom van toeristen is, creëren we vaste banen”, benadrukte Jaap Stalenburg. Er is nu een tekort aan arbeidskrachten, en het gaat vooral om seizoenswerk. Stalenburg verklaarde dat de toeristische sector, volgens de provinciale beleidsnota Gastfrij Fryslân, in 2030 de grootste werkgever in de provincie kan worden en dat jaarrond toerisme ook een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van andere sectoren. Hij denkt daarom dat er voor Friese onderwijsinstellingen een grote kans ligt om een campus gastvrijheidseconomie op te richten.

▲ *In januari gingen de Statenleden op werkbezoek naar jeugdcultuurschool De Molkfabryk in Burgum.*

Artikel 1

In mei heeft de Commissaris van de Koning drs. A.A.M. Brok in het Provinciehuis in Leeuwarden de tekst van artikel 1 van de Grondwet onthuld. “Artikel 1 verbindt ons,” zei Remco van Maurik tijdens het debat waarin besloten werd dat het grondwetartikel in de publiekshal te zien moet zijn. “Gelijke behandeling en discriminatieverbod moet de provincie Fryslân herkenbaar uitdragen.” Om gelijke behandeling en het verbod op discriminatie nog duidelijker uit te dragen, hoopt de PvdA dat we ook snel een regenboogprovincie worden.

PvdA

Statenleden

HETTY JANSSEN
Fractievoorzitter

Woordvoerder landbouw, natuur & water

T: 06 – 53 74 95 15
E: h.janssen@fryslan.frl

ANNE ZIJLSTRA
Statenlid

Woordvoerder cultuur, ruimte, wonen & streekagenda's

T: 06 – 46 28 73 74
E: anne.zijlstra@fryslan.frl

TEUN DE JONG
Commissielid

T: 06 – 0625342193
E: t.d.dejong@fryslan.frl

EDOU HAMSTRA
Vicefractievoorzitter

Woordvoerder verkeer, vervoer, sociaal beleid & gezondheid

T: 06 – 29 59 03 01
E: e.hamstra@fryslan.frl

JAN WALRECHT
Statenlid

Woordvoerder economie & financiën

T: 06 – 14 51 60 26
E: j.walrecht@fryslan.frl

JAAP STALENBURG
Statenlid

Woordvoerder wadden, onderwijs, sport, recreatie & toerisme

T: 06 – 51 34 35 96
E: j.stalenburg@fryslan.frl

ERIK DE GROOT
Statenlid

Woordvoerder duurzaamheid, milieu & klimaat

T: 06 – 57 73 58 21
E: e.v.c.degroot@fryslan.frl

Fractiebureau

Tot 29 maart 2019
Remco van Maurik
Roel de Jong
Riek van der Vlugt
Tjerk Voigt

Tot 22 januari 2020
Marijke Roskam

Tot 26 februari 2020
Lilianne van den Broek

PARTIJ VAN DE ARBEID
STEATEFRAKSJE FRYSLÂN

Tweebaksmarkt 52
8911 KZ Leeuwarden

T: 058 – 29 25 799
E: pvda@fryslan.frl

www.pvda.frl

twitter.com/pvdafryslan
facebook.com/pvdafryslan
youtube.com/pvdafryslanofficial
flickr.com/pvdafryslanofficial
instagram.com/pvdafryslan

Gedeputeerde

DOUWE HOOGLAND

Natuur, biodiversiteit, water, veenweide, milieu, sociaal beleid & gezondheid

T: 06 – 20 53 31 78
E: d.hoogland@fryslan.frl

PvdA

Colofon

Tekst en vormgeving: Partij van de Arbeid Fryslân.

Foto's: Provincie Fryslân (busstation, p. 10), Partij van de Arbeid Fryslân (overige foto's)

Vaker nieuws over de PvdA Steatefraksje ontvangen? Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief op fryslan.pvda.nl/blijf-op-de-hoogte